ל) [וקרי ליה עץ על שם העתיד שחטה תחמר כדקל כ"כ בע"י וע"ע תוס' שבת

כו: ד"ה כל היולא וכו"ו. בו. ליט כנ האומו אום], (בס"ח: דבר שהוא], (ג) מיר ד. כרימות יג: שבועות כג. יומא עו.

[בכורות מה:], ד) בע"י: למואל כמו למו שכינה,

לווחול כנוו לנוו בעייר:

בי | דברים כאן, ו) בעייר:
אל לרוזנים לומר איה שכר
לא נאה להם לומר כך,

ז) [דיבור זה שייך לעיל
עמוד א במשנהן, ח) [לעיל

מולדה לא נזכר שני תיבות הללון, ט) [ג"ו שייך שס], י) [ל"ל כי תנן],

האילן טרדו והוליאו מחוץ לגן עדן

והיה מחזר על כל האילנות ולא היו

מקבלין אותו מה היו אומרים לו

א"ר ברכיא הא גנבא דגנב דעתא

דברייה היינו הא דכתיב אל תביאני

רגל גאוה רגל שנתגאה על בוראו ויד

רשעים אל תנידני לא תסב מני עלה

אבל התאנה ע"י שאכל ממנה פתחה

לו דלתיה וקבלתו:

וארן עולים לה ביום. ואם מאמר

לאור עיבורו וי"ל דס"ד לאו לאפוקי

יום העיבור אתא אלא לאפוקי לילה

:שלפני העיבור

הא כבר תנא ליה רישא

"ח א מיי׳ פ"ז מהלכות נס בתוך נס כמו ויצח אש בציון ואני אהיה חומת אש ואין ענין זה לזה כלל אלא היינו כדאמרי׳ בצ"ר משל לבן מלך שקלקל עם אחת משפחותיו כיון ששמע המלך טרדו והוציאו חוץ לפלטרין קידוש החדש הלי ז: ה ו מיי פ"ז מהלי ממרים הלכה ג: שלו והיה מחזר על הפתחים של בא ז מיי שם הלי ב: שפחותיו ולא היו מקבלין אותו אלא בה א מיי פ"א מהלי בב ח מיי פ"א מהלי ביאת מקדש הלי ב אותה שקלקלה עמו פתחה לו דלתיה סמג לאוין ט: וקבלתו כך בשעה שאכל אדם מפרי

בה נתקנו. פי׳ בקונט׳ מדת הקב״ה באיזמל שהוא מכה בו מרפא 🌙 שאין לך דבר שמביא יללה על אדם אלא יין. הלכך מסתברא דעל ידו נקנסה מיתה ובכיה לעולם: שאין החינוק יודע וכו'. ומדקרי ליה (ה) הדעת טוב ורע שמע מינה היינו חטים: בדבר שנחקלקלו בו נסקנו. מדת הקב"ה באיזמל שהוא מכה בו הוא מרפא נס בתוך

נס כמו וילת אש בליון (איכה ד) וכתיב (זכריה ב) ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש סביב: למואל מלך. שלמה המלך למואל מעשיו וחכמתו להקב״ה. למואל שכינהדי הוא כמו ידי שמתי למו פי (איוב מ): משא אשר יסרתו אמו. פרשת תוכחה שהוכחתו אמו: שלפאתו על העמוד. להלקותו וייסור לשון מלקות כדאמרי׳ לקמן (דף עא:) ויסרו אותוף) זה מלקות ומפני שהיתה רואה שהוא בעל הנאה ומרבה בסעודתו היתה מוכיחתו: אמו תורה אור השלם גרמה לו. להיות רשע שהרי באביך לא יתלו החובה והיינו מה ברי למה תגרום לרנן אחריך שאתה בני ולא בן אביך: כל בטני. מעי גרמו לך להיות בעל לורה ובעל כת שדתקתי 2. דְבְרֵי לְמֹהְאַל מֶלֶךְ עורותתי שתשתיש יתה לולד ללבנו מַשְּׁא אֲשֶׁר יִּסְרָהוּ אָמוֹ: ונכנסתי שתשמיש יפה לולד ללבנו ולורזו כדאמרינן במס' נדה (דף לא.) 3. מַה בְּרִי וּמָה בָּר בְּטְנִי שלשה חדשים האחרונים תשמיש יפה ושה בּר נְדָרִי: לולד שמתוך כך יצא הולד מלובן 4. אל למלכים למאל ומזורז: אי שכר. כלומר אל רוזנים לומר איה שכר לא נאה לומר לדי: בער אנכי מאיש. בההוא משא כתיב: וה אדם הראשון. שנכשל ביין ואני ולא בינת אָדֶם לִי: שתיתי יותר מהן: שכולה סריקין. רקים שירגילוהו בכך אבל אם יש בחבורה אדם הגון בכי האי גוונא לא ממשיך ואינו נעשה בן סורר ומורה ובחבורה דלאו מצוה קאמר: הא קמ"ל. מתני׳ דאפי׳ כולה סריקין כיון דאיחבור השתא למצוה פטור ולעולם דינו דבן סורר ומורה אינו אלא בחבורת סריקין: אכל בעיבור החדש. כדמפרש לקמן שהן נקבנין עשרה או יותר ועולין בעלייה ואין אסיפה זו אלא לפרסם הדבר שעברוהו ולא לעיין דהא אין עולין אלא לאור עיבורו דהיינו ליל מולאי שלשים וכבר שמביא יללה כר׳. חה מעובר הוא דהא לא קדשו היום את החדש וקדוש אין שם ביום מחרת דהיינו יום שלשים ואחד למנות על כך כדאמרי' (ר"ה ד' כד.) שלא בזמנו אין מקדשין אותו ועוד דאי לקדושי בשלשה סגי: נפח דגן. ולא ידענא משום מאי נקט פת דגן ומשמע למעוטי פת אורז ודוחן קא אתי: יום

עבורו הוא יום שלשים שנעשה ממנו

חדש היולה מעובר: אור יום עבורו.

שאין לך דבר שמביא יללה לאדם אלא יין ר' יהודה אומר יחמה היה שאין התינוק יודע לקרוא אבא ואימא עד שיטעום טעם דגן רבי נחמיה אומר תאנה היה שבדבר שקלקלו בו נתקנו שנאמר יויתפרו עלה תאנה ידברי למואל מלך משא אשר יםרתו אמו אמר ר' יוחנן משום ר"ש בן יוחי מלמד שכפאתו אמו על העמוד ואמרה לו ימה ברי ומה בר בשני ומה בר נדרי מה ברי הכל יודעים שאביְך ירא שמים הוה עִכשיו יאמרו אמו גרמה לו ומה בר במני כל הנשים של בית אביך כיון שמתעברות שוב אינן רואות פָני המלך ואני ִדחקתי ונכנסתי כדי שיהא לי בן מזורז ומלובן ומה בר נדרי כל נשים

של בית אביך היו נודרות יהא לי בן הגון למלכות ואני נדרתי ואָמרתי יהא לי בן

זריז וממולא בתורה והגון לנביאות אל למלכים למואל אל למלכים שתו יין אל למלכים אמרה, לו, מה לך אצל מלכים ששותים יין ומשתכרים ואומרים למה לנו יאל ולרוזנים אי שכר מי שכל רזי עולם גלויים לו ישתה יין וישתכר איכא דאמרי מי שכל רוזני עולם משכימין לפתחו ישתה יין וישתכר אמר ר' יצחק מניין שחזר שלמה והודה לאמו דכתיב יכי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי כי בער אנכי מאיש מנח דכתיב יויחל נח איש האדמה ולא בינת אדם לי זה אדם הראשון: אכל בחבורת מצוה: אמר רבי אבהו "אינו חייב עד שיאכל בחבורה שכולה סריקין והאגן תגן אכל בחבורת מצוה אינו נעשה בן סורר ומורה מעמא דמצוה הא לאו מצוה אע"ג דלאו כולה םריקין הא קמ"ל דאע"ג דכולה סריקין כיון דבמצוה קא עסיק לא מימשיך: אכל בעיבור החודש: למימרא דבשר ויין מסקו והתניא יאין עולין לה אלא בפת דגן וקטנית בלבד הא קמ"ל אע"ג דאין עולין לה אלא בפת וקטנית ואיהו אסיַק בשר ויין ואכל כיון דבמצוה קא עסיק לא ממשיך תנו רבגן יאין עולין בעיבור החודש פחות מעשרה בני אדם ואין עולין לה אלא בפת דגן וקטנית ואין עולין לה אלא לאור עיבורו ואין עולין לה ביום אלא בלילה והתניא אין עולין לה בלילה אלא ביום כדאמר רבי חייא בר אבא לבניה ־אחריפו ועולו אחריפו ופוקו כי היכי דלישמעו בכו איגשי: אכל מעשר שני בירושלים: כיון דכי אורחיה הוא קא אכיל ליה לא ממשיך: אכל גבילות ומריפות שקצים ורמשים: האמר רבא אכל בשר עוף אינו נעשה בן סורר ומורה והא אנן תנן אכל נבילות ומריפות שקצים ורמשים אינו נעשה בן סורר ומורה הא מהורין נעשה בן סורר ומורה כי תנן נמי מתני׳ ילהשלים: אכל דבר שהוא מצוה ודבר עבירה: ידבר סמצוה תנחומי אבלים דבר עבירה תענית ציבור ושעמא מאי אמר קרא יאיננו שומע בקולנו בקולנו ולא בקולו של מקום: אכל כל מאכל ולא אכל בשר שתה כל משקה ולא שתה יין וכו': אכל כל מאכל ולא אכל בשר לאיתויי דבִילה קעילית שָתה כל משקה ולא שתה יין לְאיתויי דבש וחלב מדתניא מאכל דבילה קעילית ושתה דבש וחלב ונכנם למקדש

מוצאי שלשים ולהודיע שעברוהו: אחריפו. הקדימו כמו חרפי ואפלי (ע"ז ד' עה.). אחריפו ועולו בלילה היו יושבין שם ועושין הומה להשמיע קול וקאמר להו רבי חייא להקדים ולעלות מבעוד יום מעט כדי שיראו אותם עוברי דרכים כשהן עולין ויפרסמו והיינו דקתני אין עולין לה בלילה אלא ביום והאי דקתני אין עולין לה ביום אעיקר מילחא קאי שהסעודה ומשאו ומתנו של דבר בלילה הוא: **אחריפו ופוקו**. בבקר אל תאחרו לירד שהרואה אתכם יורדין בהשכמה מבין שישבו שם כל הלילה ומתפרסם הדבר אבל הרואה אותם יורדין שלא בהשכמה סבור שעכשיו עלו ואין מבין הדבר: "אלל מעשר שני. גנב ממעות מע"ש וקנה בשר ויין ואכל דאי גנב בשר ויין עצמו אפי׳ דחולין נמי לא כדאמר [ע"א] עד שיקח בשר בזול ויאכל ויין בזול וישתה יו (ומן החנוני): דכי אורחיה. כדרך מצותו נאמר בבקר ובלאן וביין ובשכר במע"ש [דברים יד]: ש אכל נכלום וטריפום. לקמן יליף לפטורא: אכל נשר עוף. טהור פטור דלא חשיב דלא ממשיך בתריה: סתם שקלים היינו עופות טמאים דכתיב בהם שקץ הם (ויקרא יא). רמשים הן שרלים. וטעמא משום דאיננו שומע בקולנו בעינן ולא זה שאף בקולו של מקום אינו שומע: הא טהורים חייב. י כדתנן במתני׳ דאילטריך לאשמועינן דפטור אשקלים: להשלים. שאפילו אכל תרטימר בשר חסר כזית מבהמה טהורה והשלימה לתרטימר מבשר עופות טמאים פטור משום דאינו שומע בקולו של מקום דכוותה בטהורים מיחייב: לאיחויי הנחומי אבלים. דאט"ג דתקנתא דרבנן בעלמא הוא. דאי מרישא הוה אמינא חבורת מצוה היינו כהנים שאוכלין קדשים או פסחים: **חעניה לבור.** אע"ג דלא עבר אלא אדרבנן: וטעמא מאי. מפטר אדבר עבירה: איננו שומע בקולנו. מיעוטא הוא ולאפוקי האי דאף בקולו של מקום אינו שומע: דבילה קעילית. מאותו מקום ואע"ג דמשכרא לא מיחייב עליה דלא ממשיך:

וּ. וַתִּפָּקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיַּדְעוּ כִּי עֵירָמִּם הַם עֲלֵה תְאֵנֶה ַנִייְבְּיה וַיַּעֲשוּ לְהֶם חֲגֹרת:

משלי לא ב

ולרוונים אי שֶׁכְר: משלי לא ד

6. וַיָּחֶל נֹחַ אִישׁ הָאֲדְמָה

וַיִּטַע כָּרֶם: בראשית ט כ בננו זה סורר ומרה איננו שֹׁמֵעַ בִּקלֵנוּ זוֹלֵל וִסֹבֵא:

הגהות הב"ח

רש"י ד"ה שאין וכו' (**ה**) רש"י ליה עץ הדעת:

מוסף רש"י

הכיל מיתה (ברכות מ.). שאין התינוק יודע כו'. וזה נקרא ען הדעת (שם). אכל דבילה קעילית. הגדילה נאומו מקום ומשכרת כיין (בכורות מה:). קעילית. על שם מקומה (שבועות כג.). ושתה רבש. מי"ד בלע"ז. מים ילכש שלוקין כיחד (בכורות